

Niniejszy dokument nie stanowi doręczenia w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (Dz.U.2021, poz. 1842)

Sygn. akt I ACa 1237/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Rygiel
-----------------	------------------

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2022 r. w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) (...) Funduszu (...) w W.

przeciwko A. G.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 30 września 2020 r. sygn. akt I C 1586/19

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Paweł Rygiel

sygn. akt I ACa 1237/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 października 2022 roku

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy:

- zasądził od pozwanego A. G. na rzecz powoda (...) (...) Funduszu (...) w W. kwotę 122.323,21 z ustawowymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, lecz nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie od 29 listopada 2019 r. do dnia zapłaty, zastrzegając pozwanemu prawo powoływania się w toku egzekucji na ograniczenie jego odpowiedzialności do nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) oraz do wysokości wpisanych w tej księdze hipoteki umownej zwykłej w kwocie 129.949,24 zł i hipoteki umownej kaucyjnej w kwocie 64.974,62 zł (pkt I sentencji);

- w pozostałej części powództwo oddalił (pkt II);

- zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11.534 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt III);
- nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Nowym Sączu kwotę 147,90 zł tytułem kosztów doręczenia przez komornika (pkt IV).

Sąd I instancji poczynił ustalenia co do zawarcia przez J. N. z Bankiem (...) S.A. w dniu 16 lutego 2010 r. umowy kredytu hipotecznego. Kredyt został udzielony w kwocie 129.949,24 zł na zakup domu położonego w K. na nieruchomości KW nr (...). Zabezpieczeniem spłaty kredytu były m.in. hipoteka umowna zwykła na kwotę 129.949,24 zł zabezpieczająca spłatę kapitału oraz hipoteka kaucyjna do kwoty 67.974.62 zł zabezpieczająca spłatę odsetek oraz innych należności banku - obie ustanowione na w/w nieruchomości.

W kwietniu 2013 r. pozwany A. G. kupił od J. N. nieruchomość objętą KW(...).

Pismem z 18 listopada 2015 r. (...) wypowiedział J. N. umowę kredytu z uwagi na brak spłaty zadłużenia.

Pismem z 24 marca 2016 r. (...) złożył pozwanemu oświadczenie o wypowiedzeniu wierzytelności hipotecznej i wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 122.323,21 zł z odsetkami karnymi od 24 marca 2016 r. do dnia zapłaty.

W dniu 9 czerwca 2017 r. powód nabył od (...) pakiet wierzytelności, m.in. wierzytelność z tytułu umowy o kredyt 16 lutego 2010 r. zwartej z J. N.. Następnie został wpisany w księdze wieczystej jako wierzyciel w miejsce (...) z tytułu wpisanych w KW (...).

Pismem z 6 grudnia 2018 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty długu wynikającego z umowy kredytu.

Sąd ustalił szczegółowo okoliczności prowadzonego postępowania egzekucyjnego (sygn. (...)) przeciwko dłużnikowi J. N.. Egzekucja była kierowana także do nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) i pozwany A. G., wobec nabycia nieruchomości, został jej uczestnikiem. Korespondencja do niego kierowana była na adres ul. (...) K., widniejący w rejestrze gruntów (np. k. 377). Wyrokiem z 8 października 2014 r. Sąd Okręgowy w Krakowie, zmieniając wyrok sądu I instancji, uznał umowę sprzedaży nieruchomości z 24 kwietnia 2013 r. za bezskuteczną w stosunku do I. P.. Ostatecznie postanowieniem z 14 września 2016 r. egzekucję z nieruchomości umorzono wobec nie sprzedania jej na pierwszej i drugiej licytacji.

W rozważaniach prawnych Sąd I instancji wskazał, że pozwany jest dłużnikiem rzeczowym powoda. Powód nabył wierzytelność (którą rzeczowo zabezpieczył pozwany) od pierwotnego wierzyciela, to jest banku. Pozwany nie kwestionował ani umowy kredytu i istnienia długu J. N. wobec banku, ani skuteczności umowy cesji. Brak było sporu co do wymagalności wierzytelności wobec dłużnika osobistego powoda. Pozwany zarzucał jedynie, że nie otrzymał od wierzyciela wypowiedzenia. Sąd powołując się na poglądy orzecznictwa dotyczące art. 78 u.k.w.h. wskazał, że przyjmując, iż wypowiedzenie nie musi mieć sformalizowanej postaci i wystarczy by odbiorca oświadczenia uzyskał jednoznaczną informację, że wierzyciel hipoteczny chce przystąpić do odzyskania wierzytelności należy uznać, że w ostateczności wypowiedzeniem mógł być także pozew. Tak więc ostatecznie spornym jest nie to czy wierzyciel (pierwotny czy aktualny) dokonał wypowiedzenia dłużnikowi rzeczowemu, lecz kiedy do tego wypowiedzenia doszło.

Sąd uznał, że w sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, że bank dokonał skutecznego wypowiedzenia wobec dłużnika rzeczowego. Jest to fakt istotny dla rozstrzygnięcia i sporny, ponieważ pozwany twierdzeniom powoda w tym zakresie zaprzeczył. Tak więc to powód dochodząc odsetek od 2016 r. powinien wykazać prawdziwość swojego twierdzenia. Zdaniem Sądu powód nie sprostał temu obowiązkowi. Do pozwu dołączono tylko wypowiedzenie – pismo z 24 marca 2016 r. Zasadniczą wątpliwość budzi już sam fakt, że pismo to zawiera wypowiedzenie „ze skutkiem na 7 dzień licząc od daty doręczenia” (k. 51). Tymczasem powód żąda odsetek już od dnia następnego. Nawet więc gdyby pismo to doręczono pozwanemu w tym samym dniu (na co brak dowodów, brak dowodu na jakiegokolwiek jego doręczenie), to i tak żądanie byłoby w tej części niezasadne. Powód w sprawie nie zaferował jakichkolwiek dowodów na - jak wskazywał - „dochowanie przez wierzyciela najwyższej staranności w ustalaniu adresu wierzyciela rzeczowego”. W

takiej sytuacji należało przyjąć, że za moment wypowiedzenia należy przyjąć doręczenie odpisu pozwu tj. 28 listopada 2019 r. (k. 120).

Mając powyższe na uwadze Sąd uwzględnił powództwo poza żądaniem odsetkowym za okres od wskazanej w pozwie daty 25 marca 2016 r. do dnia doręczenia pozwu (uznanego ostatecznie jako wypowiedzenie), oddalając powództwo w tej części.

Podstawą zasądzenia odsetek były zapisy umowy i art. 481 § 2² k.c.

Podstawą ograniczenia odpowiedzialności pozwanego jako dłużnika rzeczowego był art. 319 k.p.c.

W ocenie Sądu pozostałe zarzuty pozwanego nie były zasadne.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c. oraz nakazał ściągnięcie od pozwanego kosztów doręczeń przez komornika poniesionych tymczasowo ze środków budżetowych.

Od powyższego orzeczenia apelację wniósł pozwany, zaskarżając wyrok w całości. Zarzucił brak przeprowadzenia przez Sąd dowodu z zeznań świadka J. N., który to świadek posiadał istotne informacje w sprawie, mające wpływ na wynik postępowania. Brak było w jego ocenie podstaw do odrzucenia wniosku o przesłuchanie tego świadka. Podniósł, że to Bank (...) był od początku wierzycielem hipotecznym J. N., nie zaś (...) (...) Fundusz (...) w W. o którym to podmiocie pozwany nie miał wiedzy do czasu doręczenia mu pozwu i co budzi jego wątpliwości.

Pozwany wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie – o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa, względnie niezasądzanie odsetek oraz wniósł o zmianę pkt III poprzez odstąpienie od obciążania pozwanego zwrotem kosztów postępowania na rzecz strony powodowej.

Strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja pozwanego jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Ustalenia stanu faktycznego zostały poczynione przez Sąd I instancji prawidłowo, z poszanowaniem reguł wyrażonych w przepisie art. 233 § 1 k.p.c., co sprawiło, że tutejszy Sąd Apelacyjny przyjął go za własny. Prawidłowe ustalenia faktyczne stanowiły konsekwencję przeprowadzenia przez Sąd Okręgowy poprawnej oceny wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów i stały się one podstawą dokonania właściwych rozważań prawnych.

Pozwany nie kwestionował w apelacji ustaleń stanu faktycznego. Zarzucił, że Sąd niezasadnie pominął dowód z zeznań świadka J. N., który posiadał istotne informacje w sprawie. W ocenie Sądu odwoławczego pominięcie przedmiotowego dowodu - na zasadzie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. - było prawidłowe. Pozwany wnioskował, aby dowód z zeznań J. N. został przeprowadzony na okoliczność czy pozwany mieszkał i przebywał w marcu 2016 r. w K.(...) i czy świadek przekazywał pozwanemu informacje o pismach – awizach od (...) S.A. i od strony powodowej. Tymczasem Sąd uwzględnił argumentację pozwanego, że bank nie skierował do pozwanego skutecznego wypowiedzenia w marcu 2016 r. i przyjął, że takie wypowiedzenie stanowił sam pozew, co skutkowało oddaleniem w części roszczenia odsetkowego strony powodowej. Zatem zeznania świadka były już zbędne, a sam pozwany w apelacji nie podał jakie to inne znaczące dla wyniku postępowania okoliczności miały wynikać z przeprowadzenia dowodu z zeznań J. N..

Jak prawidłowo podnosił Sąd Okręgowy, pozwany w toku postępowania nie podnosił zarzutów ani dotyczących odpowiedzialności J. N. z tytułu umowy kredytu, ani umowy cesji i przejścia wierzycielności na rzecz powodowego funduszu. Tymczasem w apelacji podniósł zarzuty dotyczące tego, że to bank był od początku wierzycielem hipotecznym J. N., a nie powodowy fundusz, o którym to podmiocie pozwany nie miał wiedzy do czasu doręczenia mu odpisu pozwu. Zarzuty pozwanego w zakresie jakim dotyczą przelewu wierzycielności i jego odpowiedzialności

jako dłużnika rzeczowego były zatem spóźnione. Jedynie ubocznie należy wskazać, że strona powodowa wykazała przejście wierzytelności stosownymi dokumentami w postaci wyciągu z umowy przelewu wierzytelności i wyciągu z ksiąg funduszu.

Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił, że roszczenie strony powodowej było uzasadnione, z wyjątkiem żądania odsetkowego za okres od 25 marca 2016 r., gdyż wypowiedzenie stanowił doręczony 27 listopada 2019 r. pozew. Sąd prawidłowo zastosował art. 78 ust. 1 i 2 u.k.w.h. Pozwany ponosi zatem odpowiedzialność jako dłużnik rzeczowy – dłużnik hipoteczny, gdyż uzyskane przez powódkę na mocy umowy cesji wierzytelności z umowy kredytu z dnia 16.02.2010 r., były zabezpieczone hipoteką zwykłą na kwotę 129.949,24 zł oraz hipoteką kaucyjną do kwoty 67.974,62 zł ustanowionych na nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...), którą pozwany kupił od J. N. w 2013 r. Pozwany nie podnosił dalszych zarzutów co do naliczenia odsetek. Orzeczenie było zatem prawidłowe.

Pozwany wniósł o zmianę pkt III wyroku poprzez odstąpienie od obciążania go kosztami procesu na rzecz strony powodowej, a zatem podniósł zarzut brak zastosowania przez Sąd I instancji art. 102 k.p.c. Przepis ten stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

W art. 102 k.p.c. określone zostały przesłanki, których zaistnienie warunkuje możliwość obciążenia strony przegrywającej jedynie częścią kosztów albo nieobciążania jej w ogóle tymi kosztami. Obejmują one wystąpienie w sprawie wypadków szczególnie uzasadnionych, które powodują, że zasądzenie kosztów na rzecz wygrywającego przeciwnika w całości, a nawet w części, byłoby sprzeczne z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Istotne zatem są okoliczności związane z przebiegiem sprawy – charakter zgłoszonego roszczenia, jego znaczenie dla strony, subiektywne przekonanie o zasadności roszczenia, przedawnienie roszczenia oraz leżące poza procesem – sytuacja majątkowa i życiowa strony. Ocena, czy takie wypadki wystąpiły w konkretnej sprawie należy do sądu, który powinien dokonać jej w oparciu o całokształt okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2013 r., sygn. akt V CZ 124/12, LEX nr 1341727).

Pozwany nie wskazał żadnych okoliczności z których wynikałoby, że wystąpił „szczególnie uzasadniony wypadek” w rozumieniu przedmiotowego przepisu. Ani charakter sprawy, ani okoliczności dotyczące prowadzonego postępowania i przekonania pozwanego co do braku słuszności żądań pozwu nie wskazują na zasadność odstąpienia od obciążania pozwanego kosztami procesu należnymi stronie powodowej.

Mając powyższe na uwadze apelacja podlegała oddaleniu o czym orzeczono w pkt 1 na zasadzie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w pkt 2 na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Apelacja pozwanego podlegała oddaleniu w całości, a zatem jest on stroną przegrywającą postępowanie apelacyjne w całości. Na zasądzone od pozwanego na rzecz strony powodowej koszty złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w osobie radcy prawnego ustalone na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 zd. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

Z przyczyn wskazanych powyżej brak było również podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c. i odstąpienia od obciążenia pozwanego kosztami postępowania apelacyjnego na rzecz strony powodowej.

SSA Paweł Rygiel